

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO JURBARKO ANTANO GIEDRAIČIO-GIEDRIAUS GIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Jurbarko Antano Giedraičio Giedriaus gimnazijoje (toliau – Gimnazija) tvarkos aprašas (toliau – Tvarka) nustato saugios nuo smurto ir patyčių (įskaitant ir patyčias kibernetinėje erdvėje) aplinkos kūrimo Gimnazijoje taisykles.

2. Prevencija Tvarkoje suprantama kaip priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą.

3. Prevencijos tikslas – sukurti saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką Gimnazijoje, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami. Psichologinė mokinių savijauta ir saugumas Gimnazijoje susijęs su emocine mokinių, mokyklos darbuotojų, tėvų (toliau – mokyklos bendruomenės nariai) gerove, jų tarpusavio santykiais.

4. Prevencijos priemonės, nukreiptos į visus Gimnazijos mokinius, padeda išvengti problemų (pvz., patyčių ar kitokio smurto) atsiradimo ir mažinti egzistuojančių problemų mastą. Tiems mokiniams, kuriems visai mokyklai taikomos prevencijos priemonės yra nepaveikios ir jų nepakanka, taikomos papildomos prevencijos priemonės ar (ir) programos, teikiama švietimo pagalba.

5. Intervencija Tvarkoje suprantama kaip Gimnazijos vadovo, pavaduotojų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų Gimnazijos darbuotojų (toliau – Gimnazijos darbuotojai) koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma.

6. Tvarkoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme:

Smurtas– tai fizinės ar emocinės kančios, sužalojimas, panaudojant jėgą, turint tikslą ką nors fiziškai ar psichologiškai paveikti; smurtas – tai prievartinis asmens laisvės suvaržymas, stipriai įtakojantis normalią egzistenciją

Patyčios - tai tyčinis, pasikartojantis, agresyvus elgesys, siekiant sukelti fizinį arba emocinį skausmą.

II SKYRIUS SAUGIOS APLINKOS KŪRIMAS GIMNAZIJOJE

7. Saugios aplinkos Gimnazijoje kūrimas apima glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: Gimnazijos veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimą, mokinių pozityvių vertybių formavimą ir tėvų (globėjų, rūpintojų) (toliau – tėvai) įtraukimą / išitraukimą.

8. Gimnazijos veikla ir valdymas:

8.1. atsakomybė: Gimnazijos vadovas atsako už Tvarkos įgyvendinimą Gimnazijoje, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką. Saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi Gimnazijos Vaiko gerovės komisija;

8.2. vertybės: Gimnazija puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų mokyklos darbuotojų elgesys ir veikla;

8.3. elgesio normos: Gimnazijoje susitariama dėl elgesio taisyklių (normų), kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus / laukiamas, tiek neleistinas / nepageidaujamas mokinių elgesys, numatomi mokinių skatinimo, motyvavimo už pozityvų elgesį priemonės ir būdai. Elgesio normos įtvirtinamos Gimnazijos vidaus darbo tvarkos taisyklėse, Gimnazijos tvarkose, su jomis supažindinami visi Gimnazijos bendruomenės nariai, jomis vadovaujasi kiekvienas mokyklos darbuotojas, siekdamas atpažinti ir pastiprinti pozityvų mokinių elgesį;

8.4. pareigybių aprašai: Gimnazijos darbuotojų pareigybių aprašuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios mokymo(si) aplinkos mokykloje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias /galimas patyčias pagal mokyklos nustatytą tvarką;

8.5. reagavimo į smurtą ir patyčias Gimnazijoje tvarka: Gimnazijos direktoriaus įsakymu patvirtinas Jurbarko Antano Giedraičio – Giedriaus gimnazijos vaiko gerovės komisijos darbo reglamentas, Jurbarko Antano Giedraičio – Giedriaus gimnazijos poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas, Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Jurbarko Antano Giedraičio – Giedriaus gimnazijoje tvarkos aprašas, kuriame:

8.5.1. įtvirtinta, kad visi Gimnazijos darbuotojai reaguoja į smurtą, patyčias/ įtariamą patyčias nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių;

8.5.2. apie visus smurto ir patyčių/įtariamų patyčių atvejus Gimnazijos darbuotojai praneša Gimnazijos direktoriui, o jei jo nėra – direktoriaus pavaduotojui ugdymui: apie bet kokį smurto atvejį – nedelsdami, o apie patyčių / įtariamų patyčių atvejį – tą pačią dieną, kai jas pastebėjo;

8.5.3. mokytojai, pastebėję smurtą, patyčias pamokos metu, apie tai praneša ne vėliau, kaip pasibaigus pamokai. Apie elgesį, kuris gali būti patyčių apraiška, praneša ne vėliau, kaip tą pačią dieną. Pranešimas teikiamas raštu, užpildant Jurbarko Antano Giedraičio – Giedriaus gimnazijos darbuotojo pranešimą apie smurto/patyčių/įtariamų patyčių atvejį (Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Jurbarko Antano Giedraičio Giedriaus gimnazijoje tvarkos aprašo Priedas Nr. 1).

8.5.4. Mokytojai, pritaikę poveikio priemonės netinkamai besielgiantiems mokiniams, vadovaujasi Jurbarko Antano Giedraičio – Giedriaus gimnazijos poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašu. Jurbarko Antano Giedraičio –Gedriaus gimnazijos poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams fiksavimo lapas (Jurbarko Antano Giedraičio – Giedriaus gimnazijos poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašo Priedas Nr. 1) laikomas pranešimu apie smurto atvejį.

8.5.5. Gimnazijos darbuotojui pranešus apie patyčių ar smurto atvejį, esant poreikiui, nedelsiant kreipiamasi medikų ar policijos pagalbos.

8.5.6. Apie konstatuotą smurto atvejį Gimnazijos administracija nedelsdama informuoja Jurbarko r. savivaldybės Švietimo skyrių, ir, esant reikalui, teritorinę policijos komisariatą.

8.5.7. Gimnazijos direktorius, o jei jo nėra - direktoriaus pavaduotojui ugdymui informuoja apie smurto ir patyčių / įtariamų patyčių atvejus klasės auklėtojus, pagalbos mokiniui specialistus ir Gimnazijos Vaiko gerovės komisiją. Klasės auklėtojai informuoja apie smurto / patyčių atvejus konflikto šalių tėvus (rūpintojus, globėjus);

8.5.8. Gimnazijos Vaiko gerovės komisijos sekretorius fiksuoja pranešimą apie smurtą/patyčias/galimas patyčias ar informaciją apie pritaikytas poveikio priemones Registracijos lape (Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Jurbarko Antano Giedraičio Giedriaus gimnazijoje tvarkos aprašo Priedas Nr. 2)

8.5.9. Klasės auklėtojai, pagalbos mokiniui specialistai surenka informaciją apie įvykį, jo priežastis, dažnumą ir kt. Renkant informaciją apklausiamos visos konflikte dalyvavusios grupės, taip

pat liudytojai. Informacijos surinkimui skiriama ne daugiau kaip viena darbo diena po įvykio fiksavimo.

8.5.10. Vaiko gerovės komisijos pasitarime apibendrinama surinkta informacija, įvertinama situacija ir ne vėliau kaip per dvi darbo dienas šaukiamas neeilinis Vaiko gerovės komisijos posėdis, kuriame kviečiamos dalyvauti konfliktuojančio šalys, jų tėvai (rūpintojai, globėjai), patyčių ar smurto liudininkai.

8.5.11. Jei Vaiko gerovės komisija nusprendžia, kad pastebėtas netinkamas mokinio elgesys yra vienkartinis, atvejis svarstomas eiliniame Vaiko gerovės komisijos posėdyje.

8.5.12. Vaiko gerovės posėdžiai organizuojami, reikalinga pagalba numatoma ir organizuojama, pasiekti rezultatai vertinami vadovaujantis Jurbarko Antano Giedraičio – Giedriaus gimnazijos Vaiko gerovės reglamentu.

8.5.13. mokyklos vadovas, gavęs pranešimą, kad mokyklos darbuotojas patiria smurtą ar patyčias ar pats smurtauja ar tyčiojasi, nedelsdamas kviečia darbuotoją pokalbiui:

8.5.13.1 jei darbuotojas patiria smurtą ir patyčias iš mokinių, toliau intervencija vykdoma vadovaujantis Tvarkos 8.5.7.-8.5.12 punktais;

8.5.13.2. jei susiduriama su smurtu ir patyčiomis, kurios patiriamos iš kitų Gimnazijos darbuotojų, Gimnazijos direktorius sudaro darbo grupę atvejui ištirti ir poveikio priemonėms numatyti.

8.6. Gimnazijos bendruomenės narių informavimas: Su Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Jurbarko Antano Giedraičio – Giedriaus gimnazijoje tvarka supažindinami visi mokyklos bendruomenės nariai: mokiniai, pedagogai, administracijos atstovai, aptarnaujantis personalas mokinių tėvai per elektroninį dienyną arba pasirašytinai;

8.7. bendradarbiavimas: Gimnazija, vykdydama veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją, bendradarbiauja su mokinių tėvais, vietos bendruomene, savivaldybėse esančiomis įstaigomis ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

9. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas:

9.1. nuoseklus ir reguliarus mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas: Gimnazijoje nuosekliai ir reguliariai ugdomi mokinių savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo ir kiti socialiniai įgūdžiai;

9.2. mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas vykdomas:

9.2.1. integruojant į dalyko(-ų) ugdymo turinį;

9.2.2. įgyvendinant prevencines programas;

9.2.3. integruojant į neformaliojo vaikų švietimo veiklas, organizuojant prasmingas, bendruomeniškumą, savanorystę, pilietiškumą, saviraiškų dalyvavimą skatinančias veiklas;

9.2.4. kitais Gimnazijos pasirinktais būdais.

9.3. Gimnazijos pedagoginių darbuotojų profesinė kompetencija: pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

10. Pozityvaus Gimnazijos mikroklimato kūrimas:

10.1. Gimnazijos bendruomenės narių santykiai: mokykloje kuriama mokymo (si) aplinka, palanki asmenybės ūgčiai, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba, parama ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai, puoselėjamos mokinių stiprybės ir galios, skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo mokyklos bendruomenei jausmai;

10.2. nenutrūkstamas procesas: pozityvaus Gimnazijos mikroklimato kūrimas ir puoselėjimas yra nenutrūkstamas, cikliškas procesas, susidedantis iš nuoseklių penkių etapų:

10.2.1. esamos situacijos įvertinimo: Gimnazijos vaiko gerovės komisija, vadovaudamasi mokyklos veiklos kokybei įsivertinti ir tobulinti skirtais instrumentais ar kitais pasirinktais būdais (apklausa, stebėjimu, pokalbiais ar kt.), reguliariai renka informaciją apie mokymo(si) aplinkos saugumą, mokyklos bendruomenės narių tarpusavio santykius ir identifikuoja aktualias problemas;

10.2.2. Gimnazijos bendruomenės narių sąmoningumo didinimo ir išitraukimo: pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimu ir pozityvių vertybių puoselėjimu rūpinasi mokyklos vadovas,

mokyklos vaiko gerovės komisija, į šį procesą įsitraukia visi mokyklos bendruomenės nariai, sprendimų ieškoma kartu diskutuojant ir tariantis;

10.2.3. tinkamų prevencijos ir intervencijos priemonių (taip pat ir prevencinių programų įgyvendinimo) mikroklimatui gerinti planavimo: numatomos prevencijos ir intervencijos priemonės (toliau – Priemonės), siekiant spręsti identifikuotas problemas, mažinti su jomis susijusius rizikos veiksnius ir didinti apsauginių veiksnių įtaką;

10.2.4. Priemonių įgyvendinimo: Gimnazijos darbuotojai pagal pasiskirstytas atsakomybes įgyvendina numatytas Priemones. Priemonių įgyvendinimą koordinuoja mokyklos vadovo paskirtas mokyklos darbuotojas;

10.2.5. Priemonių veiksmingumo vertinimo: analizuojami pasiekti rezultatai, sėkmės veiksniai ir trukdžiai, numatomos galimybės tobulinti Priemones.

11. Mokinių pozityvių vertybių formavimas:

11.1. mokinių dalyvavimas gerinant Gimnazijos mokymo(si) aplinką: mokiniai aktyviai dalyvauja kuriant pozityvų mokyklos mikroklimatą, jų nuomonė ir idėjos yra išklausomos ir vertinamos, skatinamas bendruomeniškumas, mokinių saviraiškų dalyvavimas prasmingose veiklose;

11.2. dalyvavimas vietos bendruomenės veikloje: sudaromos galimybės ir skatinamas mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų taikymas ir įtvirtinimas įvairiuose gyvenimo kontekstuose (pvz., skatinama savanorystė, dalyvavimas pilietinėje, socialinėje ir kitoje bendruomeninėje veikloje ir kt.).

12. Tėvų įtraukimas / įsitraukimas:

12.1. tėvų aktyvumo skatinimas: skatinamas tėvų dalyvavimas kuriant saugią mokymo(si) aplinką mokykloje, įtraukiant juos į Priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kitas veiklas, atstovavimą mokyklai vietos bendruomenėje;

12.2. tėvų konsultavimas, informavimas: vykdomas tėvų konsultavimas ir informavimas patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos mokykloje kūrimo klausimais.

III. SKYRIUS

BENDRUOMENĖS ĮSIPAREIGOJIMAI

13. Visi Jurbarko Antano Giedraičio –Giedriaus gimnazijos bendruomenės nariai yra atsakingi už saugios Gimnazijos aplinkos kūrimą, bendravimą ir bendrabravimą smurto ir patyčių prevencijos srityje.

Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos
vykdymo Jurbarko Antano Giedraičio
Giedriaus gimnazijoje tvarkos aprašo priedas
Nr. 1

**JURBARKO ANTANO GIEDRAIČIO – GIEDRIAUS GIMNAZIJS
DARBUOTOJO PRANEŠIMAS APIE SMURTO/PATYČIŲ/ĮTARIAMŲ PATYČIŲ
ATVEJĮ Nr. _____
2017- - _____**

Pastebėtas netinkamas elgesys: smurtas/patyčios/įtariamoms patyčios (reikalingą pabraukti)

Kada pastebėtas netinkamas elgesys _____

Kur pastebėtas netinkamas elgesys _____

Netinkamai elgėsi _____

_____

_____

_____

Trumpas situacijos aprašymas _____

_____

VGK informuota : _____

Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos
vykdymo Jurbarko Antano Giedraičio
Giedriaus gimnazijoje tvarkos aprašo priedas
Nr. 2

**PRANEŠIMŲ APIE SMURTA/PATYČIAS/ĮTARIAMAS PATYČIAS, INFORMACIJOS
APIE PRITAIKYTAS POVEIKIO PRIEMONES
REGISTRACIJOS LAPAS**
2017

Eil. Nr.	Pranešimo forma (parnešimas, fiksavimo lapas)	Pranešėjas	Trumpas pranešimo turinys